ULUSLARARASI BASKIRESİM YARIŞMALARINA TÜRKİYE'DEN KATILIM

Mahmut Sami ÖZTÜRK [1], Mustafa KINIK [2]

ÖZ

Yarışmalı sergiler, büyük kitlelere ulaşabildiği için, insanların görsel dünyalarını eğitmede hiç kuşkusuz en basit ve pratik çözümlerden birisidir. Bu uygulamaların; bir sanat pratiği olarak bireylerin ve toplumların ilerlemesinde, sanatsal ve kültürel gelişimlerinde çok büyük etkileri olmuştur. Asırlardır süregelen baskıresim geleneği, eski iletişim aracı özelliğini yitirmesi sebebiyle bugün için farklı bir misyon üstlenmiştir. Kamu yararına "üst kültür" politikası ile bugünlere kadar kimliğini koruyan baskıresim sanatı, yine farklı amaçlarla da olsa hep ihtiyaç duyulan bir alan olmuştur. Yurtdışında çok fazla örnekleri olan baskıresim etkinlikleri yakın dönemde Türkiye'den katılım bulmaya başlamıştır. Günümüzde de geleceğin ustaları olacak olan bugünün akademisyen, sanatçı ve öğrencilerinin bu etkinliklere daha fazla katılım göstermeleri beklenmektedir. Özellikle sanat eğitiminin ilk edinimlerini örgün eğitim düzeyindeki okullarda alan gençlerin, belli bir temele oturmamış olan kavramları kafalarında olgunlaştırıp geliştirebilmeleri, bu kavramlara somut karşılıklar bulacakları bu tür kültürel ve sanatsal girişimlere bağlıdır. Araştırma kapsamında yurtdışında yakın dönemde baskıresim alanında (exlibris, miniprint vb.) gerçekleşmiş olan bilgilerine ulaşılabilmiş bazı yarışmaların verileri üzerinden Türkiye'den katılımcı sayıları belirlenmeye çalışılmış, ödül ve sergileme durumları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yarışmalı Sergiler, Baskıresim, Yurtdışı Etkinlikler

[1] Yrd.Doç.Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi/Güzel Sanatlar Fakültesi, msozturk(at)konya.edu.tr
[2] Doç.Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi/ Güzel Sanatlar Fakültesi, mkiniktf(at)gmail.com

PARTICIPATIONS TO INTERNATIONAL PRINTMAKING COMPETITIONS FROM TURKEY

ABSTRACT

Among the exhibitions contain competition ones in these art activities are undoubtedly one of the simplest and most practical solutions to educate people's visual worlds because they can reach massive masses. These applications; As a practice of art, has been very influential in the advancement of individuals and societies, in their artistic and cultural development. Printmaking tradition, which has been going on for centuries, has undertaken a different mission today because it has lost its old communication tool feature. This tradition has always been a field of need, even for different purposes and has continued as an art of Printmaking that maintains its identity until today with the policy of "upper culture" for the benefit of the public. It is seen that some of our artists have been involved in international printmaking activities in our country in the past. It is expected that today's academicians, artists and art education students, who will become masters of the future, will participate more in these activities. It ups to art activities like this to turn concepts mature from immature some concepts that particularly young people who take the first acquisitions of arts education at schools of formal education, have because they can find concrete provisions for these concepts. Within the scope of this research, it's tried to determinate of the participation rate from Turkey to the printing picture competitions which are made abroad soon by the reach their participants' information and evaluation of prize and exhibition situations.

Keywords: Competition Exhibitions, Printmaking, Abroad Activities.

Öztürk, Mahmut Sami..Kınık, Mustafa. "Uluslararası Baskıresim Yarışmalarına Türkiye'den Katılım". *ulakbilge* 5. 17 (2018): 2151-2174

Öztürk, M. S., Kınık, M. (2017). Uluslararası Baskıresim Yarışmalarına Türkiye'den Katılım. *ulakbilge*, 5 (18), s.2151-2174.

1.Giriş

Birçok konuda olduğu gibi sıfırdan başlayan baskıresim sanat ortamının topluma kazandırılması ve gereken ilginin oluşması doğal olarak zamanla sağlanmıştır. Grafik düzenleme disipliniyle değerlendirildiğinde baskıresim, pentür resim ile her zaman aynı sorunları paylaşmıştır. Plastik çözümlemeler bakımından hiçbir ayrımı olmadığı için, toplumun yaratıcılığa olan ihtiyacı bakımından Resim ve Heykel kadar Özgün Baskıresim Sanatı da önemli görülmüştür(Ayan,2007).

Ülkemizde Cumhuriyetin kuruluşu sonrası oluşan kurumsallaşma ile sanatçı yetiştirilebilmesi ve sanat ortamının topluma yaygınlaştırılması sağlanmaya çalışılmıştır. Fakat ülkemizde teknolojik ve ekonomik hedefler, sanatsal organizasyonların kalitesi ile doğru orantılı olmadığı için, geçmişte istenilen düzeyde yapıt üretimi sağlanamamıştır. Bu problem durumu özgün baskıda kendini daha fazla göstermiş, baskıresme ilgi pentür resme göre kısıtlı kalmıştır. Sanatsal organizasyonlarının sanata ve kültüre olan katkıları, baskıresim alanının yaygın eğitimi açısından da önemli görülmüştür. Bu uygulamaların; bir sanat pratiği olarak bireylerin ve toplumların ilerlemesinde, sanatsal ve kültürel gelişimlerinde çok büyük etkileri olacaktır.

Kapsamlı, iyi programlanmış baskıresim sanat etkinliklerinin değerlendirilmesi, ileride yapılacak olan sergi ve çalışmalarına katkıda bulunacaktır. Ülkemiz sanatçı, akademisyen ve öğrencilerinin yurtdışında gerçekleşen exlibris, miniprint gibi yaygın baskıresim faaliyetlerinde ne düzeyde yer aldığı; toplam sayı içindeki oranları sanatçıların eğilimlerinin ölçülebilmesi açısından önemlidir.

Araştırma, betimsel tarama modeli ile oluşturulmuştur. Tarama modeli var olan durumları olduğu gibi araştırıp betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Araştırma için, exlibris ve exlibris sanatçılarına ait literatür; kitaplar, yabancı kaynaklar, dergiler, tezler, kataloglar ve internet siteleri gibi kaynaklar gözden geçirilmiştir.

2. Yarışma Kültürü ve Sanat Sergileri

Tarih boyunca insanın olduğu her yerde sanat var olmuştur. Dünya üzerinde yaşamış her toplumun kendine özgü bir sanatı olmuştur. Nerede bir insan topluluğu varsa, orada yaşamın gereksinimi haline gelmiş olan maddi hayatın, sezginin, bilinçaltının, içgüdüselliğin bir etkisi olarak sanat kendini göstermiştir (Artut, 2009,s.13).

Sanat insan için geçmişten kalan ve geleceğe aktırılmaya bekleyen bir hazine gibi, toplumların geçmişte edindikleri deneyimlerden yoğrulmuş birer birikimdir. Bu birikimler, kuşaklar arasında etkileşimin sağlanabilmesinde büyük önem taşır. Bu aktarım süreci de sanat üreticisi ve tüketicisi arasında farklı sanatsal sunum yöntemleriyle gerçekleşir.

Bu sanat aktiviteleri içerisinde sergiler, büyük kitlelere ulaşabildiği için, insanların görsel dünyalarını eğitmede hiç kuşkusuz en basit ve pratik çözümlerden birisidir.

Sanatın iletişim ve eğitimsel işlevlerini en belirgin şekilde göz önüne getiren faaliyet olan sanatsal sergiler; hayata ve çevresine karşı farkındalığı gelişmiş, etrafını farklı bakış açılarıyla gözlemleyebilen bireyler yetişmesinde önemli rol oynayan etkinliklerdir. Sergiler aynı zamanda soyut düşünme yetisi gelişmiş ve bu düşüncelerini, çağdaş yaşamın gereklerine uygun şekilde, kendi bireysel diliyle ifade edebilen ve düşüncelerini kendi içsellikleri ile birleştirebilen kişiler yetişmesine olanak sağlamaktadır.

*"..... sanat sergilerinin üstlendikleri göreve bakıldığında, kültürel değerlere sahip çıkarak, bu değerlerin gelişmesine olanak sağlamak, kişilerin sanatsal beklentilerine cevap vermek ve topluma sanat değeri kazandırmakla yükümlüdür. Aynı zamanda sanatsal, kültürel, eğitsel ve bilimsel amaçları da vardır. Bu etkinlikler plastik sanatlar eğitiminde öğrencinin aktif olarak buralardaki sanat programlarına dâhil olmasının yanında, sergilenen sanat eserleriyle topluma sanatı kanıksatarak sevdirmek ve sanatın kişileri etkileme gücünden faydalanarak, toplumun sanat bilincinin gelişmesini sağlamaktadır"(*Erbay, 2001.s.29).

Gelişme aşamasındaki ülkeler ve gelişmiş ülkelerin bir kısmında devletin sanat ve kültür konularında seçenekleri saptamak, olabildiğince geniş bir kesimin sanat ve kültürden pay alması için gerekli koşulların yaratılması görevlerini; yarı resmi ve özel kuruluşlarca paylaştığı görülür. Burada temel amaç; sanatın kavrayıcı etkinliğinden, bilgilendirici ve haz yaratıcı işlevinden, geniş toplum kesimlerini yararlandırmak ve böylece hangi alana yönelik olursa olsun, özel ve yarı resmi kuruluşların hizmet olanaklarını genişletmektir (Özsezgin,1997,s.15).

Kurum ve kuruluşların olumlu işlevi burada ortaya çıkmaktadır. Bu tür kuruluşlar, toplumda doyum noktasına gelen bir birikim oluşturan kültürel gelişmeler karşısında, bir yandan kalite ve değer ölçülerine göre sorumlu ve seçici bir tavır takınırken, diğer yönden sanat gelişmelerinin ürünlerini çağdaş standartlarda sunma olanaklarını araştırırlar.

Kurumların düzenlediği yarışmalı sergiler de bu gelişim sürecinde sanat yapıtlarını büyük kitlelere ulaştırabileceği için, insanların plastik sanatlar yoluyla dünyalarını eğitme hususunda, kuşkusuz en basit ve pratik çözümlerden birisidir.

Yarışma kültürü (müsabaka) neredeyse insanlık tarihi kadar eskilere dayanır. Bir konuda öne çıkmak, en iyi olmak amaçlarına yönelik yarışmaların; bazen ticari, siyasi ve kültürel amaçlara yönelik olduğu da görülür.

Günümüzde yarışmalar oldukça yaygınlık kazanmış ve çeşitli dallarda farklı amaçlara yönelik olarak düzenlenmektedir. Yarışmalar konularına göre tasnif edildiğinde; spor, müzik, güzel sanatlar, edebiyat, bilim, teknoloji, el becerileri ilk karşılaştığımız konulardır. Yarışmaları amaçlarına göre tasnif etmekte mümkündür: Kültürel, sanatsal, ticari, siyasi amaçlara yönelik yarışmalar gibi.

Sanatın bütün dallarında yapılan yarışmalar yaygın olarak iki amaca yönelik düzenlenmektedir. Birincisi kültürel ve sosyal aktivite olarak toplumun kültür seviyesini etkileyen yarışmalardır. Bunlarda amaç bir kültür hizmeti ortaya koymaktır. İkinci türde ise sanat yarışmaları fonksiyonel ve ticari olmaktadır. Bir firmanın kullanımı için logo tasarım yarışması düzenlemesi, şehirde önemli bir yapının en iyi projesini elde etmek amacıyla belediyelerin proje yarışmaları, filmde kullanılmak üzere en iyi müziği elde etmek için düzenlenen yarışmalar, yeni üretilen bir nesneye isim koyma, hep bu türden yarışmalardır(Çevik,2015).

3. Yurtdışında Baskıresim Yarışmaları

Araştırma konusu olan yurtdışında gerçekleştirilen baskıresim tekniğinin içeriğini oluşturduğu yarışmalarına incelendiğinde bunlar kendi içerisinde kategorilere ayrılabilir. Bu bölümleme uluslararası alanda yaygın olarak görülen ve düzenlenen örnekler üzerinden yapılmıştır:

- Exlibris yarışmaları
- Miniprint yarışmaları

3.1. Exlibris Yarışmaları

Bu baskı türü, bir kitabın kime ve hangi kütüphaneye ait olduğu göstermeye yarayan küçük baskı tasarımlarıdır. Kitaplar için tasarlanan etiketlere ekslibris adı verilmiştir. Ekslibris, "-nın kitaplığı, nın kütüphanesinden" anlamına gelir ve kitabın sahibi yada ait olduğu kütüphanenin adı ile birlikte kullanılır (Pektaş,2003,s.13). Exlibrislerin tarihi neredeyse ilk basılan kitaplar kadar eskidir.

Mısır'daki tabletlere yazan insanlar, sahiplik göstergesi olarak yumuşak çamur üzerine küçük işaretler basmışlardır. Bunun da öncesinde mağarada yaşayan insanların taş baltaları üzerinde bireysel işaretler görülmüştür. Mülkiyet işaretlerinin ilk izleri olan bu örneklere rağmen, exlibris tarihinde bilinen en erken kayıt, M.Ö. 1400 dolaylarına ait açık mavi fayans üzerine yapılmış olan exlibristir (Per, 2006, s.13).

"Exlibrisler kitap sahibini belirtmek, kitabın çalınmasını önlemek gereksiniminden doğmuştur. Kitap sahibine ve kitaba ilişkin bir belge olmuştur. El yazması kitapların döneminde ortaya çıkan exlibris geleneği, matbaanın icadıyla gelişme göstermiştir. Matbaa harfleriyle (tipografi) baskı yapma yöntemi, exlibris boyutlarının belirgin bir şekilde küçülmesini de sağlamıştır" (Denli, 2006,s.125).

Türkiye'deki Exlibrisin tarihçesini Pektaş (2014, s. 2) şu şekilde ifade etmiştir:

"Türkiye'de adına gerçek anlamda ilk exlibris yaptıranların, o dönemin yabancı uyruklu kitapseverleri olduğu söylenebilir. Üsküdar Amerikan Koleji, Robert Kolej gibi okullarda görev yapan yabancı öğretmenlerin kitaplarına exlibris yaptırdıkları, bu okulların kütüphanelerine bağışlanan kitapların iç kapaklarına bakıldığında görülebilir. 1920'li yıllardan itibaren Robert Kolej öğrenci yıllıklarına, 1950'li yıllara gelinceye kadar yıllık sahibinin kendi ismini yazabileceği boşlukların da bırakıldığı exlibrisler yapılmıştır. 1985 yılında, bir halk kültürü uzmanı olan araştırmacı yazar İ. Gündağ Kayaoğlu, üzerinde Tan Oral'ın bir karikatürünün ve Arapça "Yâ Kebikeç" yazısının bulunduğu exlibrisi yaptırmıştır."

Türkiye'nin ekslibrisi tanıması, yurtdışına giden kişiler veyahut batıdan alınmış kitaplar aracılığıyla olmuştur. Batıda yapılan müzayedelerden alınan Türkiye ile ilgili bazı kitaplarda ekslibrislere rastlanmaktadır. Türkiye'de adına gerçek anlamda ilk ekslibris yaptıranların, o dönemin yabancı uyruklu kitapseverleri olduğu söylenebilir. (Pektaş, 2014).

Bahsi geçen kitapiçi küçük baskı çalışmaları günümüzde yaygın olarak uluslararası düzeyde farklı etkinliklere konu olmaktadır. Artık kişiler için tasarlanan karşılıklı değiş tokuş yapılan, özel mini baskı mantığına bürünmüştür. Kendi alanında sıkça üretilen sanat uygulamasına dönüşmüş, sevilen bir sanat pratiği olmuştur.

Exlibrisin yarışmalarda diğer sanat alanlarından daha fazla öne çıkmasının en büyük sebebi taşınma şeklidir. Ölçü olarak "baskı alanı en fazla 17-18cm. kağıt alanı 21-29cm gibi" küçük boyutlarda olması; nakliye türü ve masrafını

kolaylaştırmaktadır. Çerçeve ve kırılabilir materyal gibi, sanatçısına yük getirebilecek durumlar oluşturmamaktadır.

Günümüzde exlibris sanat üretimleri tüm dünyada oldukça yaygınlaşmıştır. Her geçen gün daha çok kişi tarafından tanınmakta, uygulanmakta ve güzel sanatlar eğitimi veren kurumlarda yer almaktadır. Son yıllarda resim, baskıresim ve grafik sanatında önemli bir yere sahip olan exlibris sanatına dair neredeyse her ülkede bir exlibris müzesi açılmış hatta yayınlar çıkarılmaya başlanmıştır.

Exlibris üretiminde gravür, aquatint, mezzotint, serigrafi, linolyum baskı, ağaç baskı ve litografi gibi birçok baskı tekniği kullanılmaktadır. Dijital ortamda hazırlanan bilgisayar destekli çalışmalarda (CGD) yoğun bir şekilde yapılmaktadır.

Exlibris sanatı diğer sanat uygulamalarından daha örgütlü bir alandır. Uluslararası alanda (FİSAE) büyük bir federasyonla temsil edilmektedir. 2016 yılı itibariyle kurum düzenli organize edilen 36.uluslararası exlibris yarışmasını düzenlemiştir.

1980'li yıllardan itibaren Türkiye'de güzel sanatlar eğitimi veren kurumların özgün baskı resim ve grafik derslerinde, exlibris yapılmaya başlanması; bu kurumlardan mezun olan öğrencilerin ve sanatçıların exlibris sanatına ilgisini arttırmıştır. Türkiye'de exlibris sanatının eğitimde ve sanatta yaygınlaşmasına 1995'li yıllarla birlikte Prof. Hasip Pektaş öncülük etmiştir.

Günümüzde ulusal ölçekte dernekler üzerinden çalışmalar devam etmektedir. 1997 yılında kurulan ve hala faaliyetlerini sürdüren Ankara Exlibris Derneği ve 1998 yılında kurulan İstanbul Exlibris Akademisi Derneği; exlibrisin bir sanat dalı, bir grafik disiplini olarak gelişmesini ve yaygınlaşmasını sağlamaktadır. 2000 yılından itibaren bu derneklerin düzenlediği faaliyetlerin katkılarıyla günümüzde exlibris kongreleri, yarışmalar, konferanslar, seminerler, sergiler ve çalıştaylar düzenlenmeye başlamıştır. Plastik sanat uygulamalarının köklü olduğu ülkelerde sadece dernek ve okullar değil; müze ve galerilerde bu alanda düzenli etkinlik faaliyetlerini yürütmektedir.

3.2. Miniprint Yarışmaları

İfade olduğu gibi küçük ebatlı baskıresim uygulamalarından oluşmuş yarışmalardır. Ortalama 30 cm gibi boyutlarda çalışılmaktadır. Miniprint yarışma kültürünün oluşmasının en önemli sebebi exlibris gibi taşıma kolaylığının olmasıdır. Bunlar yarışma şartnamelerinde bazen çerçeveli ve camlı istenilebilmektedir.

Baskıresim bilindiği üzere, kalıp hazırlanarak yapılan diğer resim uygulamalarına göre zahmetli bir tekniktir. Çok büyük ebatlarda çalışılması sanatçısının üretimini yavaşlatıp eser sayısını azaltmaktadır. Sanatçılar genelde küçük ebatlı uygulamaları kolay ve pratik çalışabildiğinden bu türler yoğun olarak tercih edilmeye başlanmıştır. Dünyada her yıl birçok miniprint baskı yarışması düzenlenmektedir.

Ülkemiz açısından bakıldığında son 10-15 yıllık bir süreçte, sanatsal uğraşlarını baskıresme vermiş emektar sanatçı ve akademisyenlerimizin katkılarıyla genç sanatçılarımız artık yurtdışı bu sergilere katılmaya başladığı görülür. Baskıresim sergilerinde artık ödüller alan birçok sanatçımız kendini göstermeye başlamıştır.

Hasip Pektaş(2014) bir yazısında bunlardan bahsederken şunları demiştir:

"Türkiye'de açılan ekslibris sergileri yanında çok sayıda uluslararası ekslibris sergisine katılan, ödüller alan, ekslibrise gönül veren, bu konuda ciddi çalışmalar yapan ve ekslibrisin yaygınlaşması için çaba gösteren sanatçı ve tasarımcılarımız her geçen gün artmaktadır.

…… Bu kadar kısa sürede ekslibris sanatı benimseyip, özgün çalışmalar yapıp başarılarıyla bizleri gururlandıran sanatçılarımızı, gençlerimizi anmak gerekmektedir. 2013 yılında Moskova 2. Uluslararası Genç Ekslibris Sanatçıları Yarışmasında Onur Aşkın CGD dalında birincilik ödülünü aldı. 2012 yılında Işık Üniversitesi 1. Ulusal Öğrenci Ekslibrisleri Yarışmasında Aytolun Cansu Ece Gür, Eda Gizem Uğur, Esra Diken, Taha Elgün, Yusuf Ağım başarı ödülü, Çin Cumhuriyeti Pekin 3. Uluslararası Erotik Ekslibris Yarışmasında Lütfiye Bahar, Tezcan Bahar, Musa Köksal, Sevgi Koyuncu, Hasip Pektaş, Erhun Şengül, Emre Şengün, Ozan Uyanık, Fedail Yılmaz katılımcı ödülünü, Shangay Lajuazui Meiyuancup Uluslararası Ekslibris Yarışmasında Erkin Keskin, üçüncülük ödülünü, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Uluslararası Ekslibris Yarışmasında Tezcan Bahar, İMOGA özel ödülünü aldılar. 2011 yılında Rusya 1. Uluslararası Genç Ekslibris Sanatçıları Yarışmasında İrem Çamlıca CGD dalında birincilik ödülünü, Polonya Gdansk 5. Uluslararası Ekslibris Yarışmasında Murat Ertürk, CGD dalında ikincilik ödülünü, aynı yarışmada Emre Şengün, Gdansk Vakfı özel ödülünü aldılar. 2010 yılında İstanbul Ekslibris Derneği, Feyziye Mektepleri Vakfı ve Işık Üniversitesi işbirliğindeki 33. FISAE Uluslararası Ekslibris Yarışmasında Tezcan Bahar, Mehmet Rafet Atalık özel ödülünü, Kuzey Kıbrıs Yakın Doğu Üniversitesi, Rauf Denktaş Uluslararası Ekslibris Yarışmasında Burçin Demir ve Emre Şengün başarı ödülünü, Kuzey Kıbrıs Doğu Akdeniz Üniversitesi, 1. Uluslararası Ekslibris Yarışmasında Tezcan Bahar, Johan Bosschem özel ödülünü,

Polonya Gdansk 4. Uluslararası Ekslibris Yarışmasında Tezcan Bahar, CGD dalında birincilik ödülünü, aynı yarışmada Emre Şengün, Gdansk Vakfı özel ödülünü aldılar. 2009 yılında Rusya Yaroslavl Uluslararası Ekslibris Yarışmasında Hasip Pektaş, ikincilik ödülünü, Photoshop Magazin tarafından organize edilen CGD Ekslibris Yarışmasında Yetkin Yağcı birincilik ödülünü aldılar. 2007 yılında Prof. Dr. Sıtkı M. Erinç, İtalyan ekslibris koleksiyoncusu ve yazarı Remo Palmirani anısına düzenlenen yarışmada "Bir Sanat Dalı Olarak Ekslibris" başlıklı makalesi ile ödül kazandı. 2007 yılında Bulgaristan "2'be eu" – Rousse 2007 konulu Uluslararası Ekslibris Yarışmasında İsmail Aslan, üçüncülük ödülünü, Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Ekslibris Derneği 2. Uluslararası Ekslibris Yarışmasında Mustafa Okan, Çankaya Belediyesi özel ödülünü, Yunus Güneş, Hüseyin Bilgin özel ödülünü, Tezcan Bahar, Ali Şükrü Fidan özel ödülünü, Sırbistan "Bread-Cultural Heritage" ekslibris yarışmasında Yunus Güneş üçüncülük ödülünü aldılar. 2006 yılında Belçika 2. FISAE Uluslararası CGD Ekslibris Yarışmasında Nurdan Adıgüzel birincilik, Tezcan Bahar ikincilik, Atanur Sevim beşincilik ödülünü aldılar. 2004 yılında 1. FISAE Uluslararası CGD Ekslibris Yarışmasında Mine Saraç, Sint-Niklaas özel ödülünü, Ozan Ayıtkan en iyi erotik ekslibris ödülünü aldılar. 2003 yılında Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Ekslibris Derneği, 1. Uluslararası Ekslibris Yarışmasında İlknur Dedeoğlu Çankaya Belediyesi özel ödülünü aldı. 2002 yılında İstanbul Exlibris Akademisi Derneği, Uluslararası Exlibris Nazım Hikmet Yarışmasında Gülbin Koçak birincilik ödülünü, Ali Doğan üçüncülük ödülünü, Yugoslavya I. Uluslararası Balkan Ekslibris Trienali'nde İlknur Dedeoğlu, Belgrad Ekslibris Derneği özel ödülünü, Ali Doğan, Joan Records Company özel ödülünü aldılar. 2001 yılında Erdal Aygenç, Arjantin "Gral. José de San Martin -150" Uluslararası Ekslibris Yarışmasında üçüncülük ödülünü, 2000 yılında İstanbul Exlibris Akademisi Derneği Uluslararası Exlibris İstanbul Yarışmasında Sevim Arslan birincilik ödülünü aldılar. 1997 yılında İtalya - Ortona "Ex Musicis" Ekslibris Yarışması'nda Sema Ilgaz Temel üçüncülük ödülünü, 1996 yılında İtalya – Ortona "3. İtalya - Türkiye Ekslibris Bienali"nde Hasip Pektaş, birincilik ödülünü, İsmail İlhan, ikincilik ödülünü aldılar."

Görüldüğü üzere son yıllarda, geçmişte atılan tohumlar meyve vermiş; uluslararası camiada ülkemiz sanatçıları boy göstermeye başlamıştır. Oranların daha da çoğalması evrensel anlamda sanata katkı sunmak adına önemlidir.

4. Yurtdışı Baskıresim Yarışma Örnekleri ve Türkiye'den Katılımcı Sayıları

Grafiklerde verilerine ulaşılabilen bazı yurtdışı yarışmalar, ülkelere göre gruplanmış ve dünya genelinden katılan toplam sanatçı sayısı üzerinden Türkiye'den katılım miktarları verilmiştir. Katılımcıların bilgilerinin bir kısmı basılı kataloglardan, diğerleri internet üzerinden resmi kurum sayfalarından elde edilmiş verilerdir. Bilgiler ulaşılabilen kaynaklarla sınırlıdır. Bilgilerin doğru olduğu varsayılarak rakamsal veriye dönüştürülmüştür.

4.1. POLONYA

Tablo 1: Gdańsk Exlibris and Small Graphic Form Competitions (2016)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
83	POLONYA – 23 UKRAYNA- 8 BULGARİSTAN- 4 ROMANYA- 4	LİTVANYA -1 AVUSTURYA - 1 BELARUS- 1 HIRVATİSTAN- 1 MEKSİKA- 1 ÇİN- 1 ARJANTİN- 1 ÇEK CUMHURİYETİ JAPONYA- 1 YUNANİSTAN- 1 ALMANYA- 1 ESTONYA- 1	**TÜRKİYE -15**

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Ekslibris ve küçük dijital grafik(baskıresim) çalışmaları kategorileri olan yarışma da seçilen toplam 83 sanatçı vardır, bu sayı içinde Türkiye'den katılımcı sayısı 15 olarak görülmektedir. Veriler, değerlendirme sonucu kataloğa giren sanatçılara aittir. Yarışmada Türkiye'den katılmış, farklı kategorilerde ödül ve mansiyon almış sanatçılar bulunmaktadır.

Tablo 2: XI. Internatıonal Graphıc Competıtıon For Ex Lıbrıs, Glıwıce (2016)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
162	POLONYA - 52 UKRAYNA - 11 RUSYA - 11 JAPONYA - 8 ÇEK CUMH. - 8 ARJANTİN - 8 İTALYA - 8 BULGARİSTAN -7	TAYLAND- 1 HIRVATİSTAN- 1 YUNANİSTAN- 1 BOSNA HERSEK- 1	**TÜRKİYE- 15**

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Yarışmaya toplam 1046 çalışmayla, 35 ülkeden, 275 sanatçı katılmıştır. Jüri değerlendirmesi sonucu seçilen 162 sanatçının eseri ödül ve sergilemeye layık görülmüştür. Bunlar arasında Türkiye'den 15 sanatçının olduğu görülmektedir.

4.2. BULGARİSTAN

Tablo 3 : First International Ex Libris Competition Varna (2014)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
119	BULGARİSTAN-25 UKRAYNA - 11 POLONYA -13 BELARUS - 8 İTALYA - 6	BREZİLYA-1 ÇİN-1 HIRVATİSTAN-1 FİNLANDİYA-1 FRANSA-1 ENDENOZYA-1 İRLANDA-1 KAZAKİSTAN-1 GÜNEY KORE-1 LİTVANYA-1 MEKSİKA-1 ABD-1	**TÜRKİYE -14**

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Exlibris sanatı kültürünün daha önce yerleştiği ülkelerden biri olan Bulgaristan'daki bir sanat galerisinin (Largo Art Gallery) düzenlemiş olduğu yarışmalı serginin bilgilerine bakıldığında 218 katılımcı içerisinden 119 sanatçı seçilmiş, Türkiye'den 14 kişi ile sergiye kalıtım olmuştur. Toplam içerisindeki diğer ülkelerden katılım sayısına göre Türkiye'den katılım oranı iyi olarak kabul edilebilir.

Tablo 4: Second International Ex Libris Competition Varna (2016)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
138	BULGARİSTAN- 20 UKRAYNA – 12 İTALYA -11 ARJANTİN – 9 BELARUS – 9 RUSYA - 9	ERMENİSTAN-1 AVUSTRALYA-1 BOSNA HERSEK-1 BREZİLYA-1 ESTONYA-1 FİNLANDİYA-1 FRANSA-1 YUNANİSTAN-1 İSRAİL-1 KAZAKİSTAN-1 NORVEÇ-1 PORTEKİZ-1 MAKEDONYA-1 İSKOÇYA-1 LETONYA-1 SLOVAKYA-1 TAYVAN-1 BAE (DUBAİ)-1	**TÜRKİYE - 12**

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

2016 yılında Largo Art Galery tarafından ikincisi düzenlenen exlibris yarışmasının katılımcı sayılarına bakıldığında, Türkiye'den katılan sanatçı sayısında ortalamanın üzerinde olması katılım eğiliminin yükselişi açısından önemlidir. 308 katılımcı arasından 79 Türkiye'den katılım olmuştur. Bunlar arasından 138 kişi ödül ve sergilemeye seçilmiştir. Eleme sonucunda Türkiye'den 12 sanatçı değerlendirmeyi geçmiştir.

Tablo 5: XIIth International Exlibris Competition "Ex Vino-Ex Veritas" (2016)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
209	ARJANTİN- 15 POLONYA – 15 SIRBİSTAN – 15 UKRAYNA – 13 BULGARİSTAN - 12	PORTEKİZ - 1 İNGİLTERE - 1 BELÇİKA - 1 NORVEÇ - 1 SLOVENYA - 1 SLOVAKYA - 1	**TÜRKİYE - 27**

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Resmi kurumlar üzerinden düzenlenen 12.si yapılan "XIIth International Exlibris Competition" etkinliği 2016 yılında "şarap ve hakikat" temasıyla düzenlenmiştir. Bu kurumun köklü bir kütüphane olarak, kitapla doğmuş olan exlibris sanatına sahip çıkması adına anlamlıdır. Bu sergide 209 sanatçı katılımının 27 tanesi Türkiye'dendir. Etkinliğin katılımcı ülkeleri arasında en yüksek katılım Türkiye'den olmuştur.

Tablo 6: The International Contemporary Miniprint of Kazanlak,(2016)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
92	JAPONYA – 15 KANADA – 9 POLONYA – 6 BREZİLYA – 7 ABD – 6	AVUSTRALYA-1 BELÇİKA-1 BOLİVYA-1 ŞİLİ-1 ÇİN-1 HIRVATİSTAN-1 DANİMARKA-1 MISIR-1 FİNLANDİYA-1 NORVEÇ-1 YENİ ZELANDA-1 GÜNEY KORE-1 ALMANYA-1 MACARİSTAN-1 HİNDİSTAN-1 İSRAİL-1 ROMANYA-1	**TÜRKİYE - 0**

		SLOVAKYA-1 SLOVENYA-1 GÜNEY AFRİKA-1 TAYVAN-1 İSVEÇ-1	

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Bulgaristan'da bulunan Kazanlak Art Galery'nin 4 yıldır düzenli yapmış olduğu 2016 yılı sergisine dünya genelinden 92 sanatçı katılmıştır. Seçkili bir sergi olan etkinliğe Türkiye'den herhangi bir katılım olmamıştır. Bunun en önemli sebebi faaliyetin ücretli olduğu düşünülebilir. Sorun ücretin miktarı değil, yurtdışı katılım ücretlerinin ödeme usullerinin kişiler açısından karmaşık ve problemli olmasıdır. Kataloğu basılan ve farklı ülkelerde sergisi dolaştırılan etkinlik düzenli yapılmaktadır.

4.3. İTALYA

Tablo 7: Primo Concorso Internazionale di Ex-Libris (2016)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
56	İTALYA- 36	ÇİN -1 RUSYA-1 MEKSİKA-1 KANADA-1 HİNDİSTAN-1 NORVEÇ-1 LİTVANYA-1 ALMANYA-1 YUNANİSTAN-1 SLOVENYA-1 POLONYA-1 UKRAYNA-1 FRANSA-1 HIRVATİSTAN-1	**TÜRKİYE- 5**

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Bu yıl ilk olarak düzenlenen faaliyet sadece geleneksel baskı tekniklerini kapsayan bir yarışmalı sergidir. İtalya'da baskıresim üzerine kurulmuş bir dernek olan "Officine Incisorie"nin bir etkinliğidir. Kataloğu basılmış olan faaliyete toplam

56 sanatçı katılmıştır. Türkiye'den katılım sayısı 5 kişidir. Etkinlikte 10 finalist belirlenmiş, bunlar arasından 1 eser birinciliğe seçilmiştir. Yarışma finalistleri arasından Türkiye'den bir sanatçının olduğu görülmüştür.

Tablo 8: Concorso Internazionale Exlibristico "Sleeping Beauty" (2008)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
193	İTALYA – 123 ARJANTİN – 14 BEYAZ RUSYA – 7 RUSYA – 8 BULGARİSTAN – 5 POLONYA- 5	BOSNA HERSEK-1 JAPONYA-1 HONG KONG-1 LETONYA-1 HOLLANDA-1 SLOVAKYA-1 SLOVENYA-1 İSVİÇRE-1	**TÜRKİYE - 2**

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Bir süredir farklı konularla kısa öykü içeriklerini kapsayan düzenli faaliyetlerden olan bu serginin konusu "uyuyan güzel"dir. İtalya'nın Bosia kentinde düzenlenen yarışmalı sergiye toplam 193 katılımcı seçilmiş. Bunun 2 tanesi Türkiye'den katılmıştır. Katılımın büyük bir miktarının ülke içerisinden olduğu görülmektedir.

4.4. ÇİN

Tablo 9: 5th Guanlan International Print Biennial(2016)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
268	ÇİN – 118 POLONYA – 25 TAYLAND - 14 ABD – 13 TAYLAND - 13 JAPONYA - 11 BULGARİSTAN – 7 KORE - 6	NORVEÇ-1 YUNANİSTAN-1 ÇEK CUMHUR.-1 HIRVATİSTAN-1 FRANSA-1 PORTEKİZ-1 MAKEDONYA-1 LİTVANYA-1 PAKİSTAN-1 YENİ ZELANDA-1	**TÜRKİYE - 1**

		RUSYA-1	

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Yurtdışında düzenlenen katılımcı sayısının yüksek olduğu sergilerden biride Guanlan Baskı Bienalleri dir. Kişi sayısının yüksek olması ülke içi katılımın fazlalığındandır. Türkiye'den bu yarışmalı sergiye 1 sanatçı seçilmiştir.

4.5. JAPONYA

Tablo 10: Tokyo International Mini-Print Triennial (2015)*

Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
324	JAPONYA – 78 HİNDİSTAN – 9 POLONYA – 12 TAYLAND – 13 BULGARİSTAN– 10 UKRAYNA – 8 MEKSİKA – 11 ABD – 8 KANADA – 9 TAYVAN – 7 İTALYA – 7 İSPANYA - 7	PORTEKİZ-1 MAKEDONYA-1 BELÇİKA-1 İSRAİL-1 BOSNA HERSEK-1 İSVİÇRE-1 İSVEÇ-1 KOSTA RİKA-1 KOSOVA-1 MONTENEGRO-1 NORVEÇ-1 EKVATOR-1 NEPAL-1 PAKİSTAN-1 VİETNAM-1 ERMENİSTAN-1 MISIR-1 DANİMARKA-1 DOMİNİK-1 İZLANDA-1 MONGOLYA-1 MOROKO-1 NABİBYA-1 PANAMA-1 PORTO RİKO-1 EL SALVADOR-1 SİNGAPUR-1 URUGUAY-1	**TÜRKİYE - 4**

* Jüri değerlendirmesi sonucunda ödül ve sergileme alan toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

3 yılda bir yapılan bu Miniprint Trienali diğer etkinliklere kıyasla çok yüksek bir katılım görmüştür. Alanda prestijli sayılan bu etkinliğe birçok ülkeden 2174 sanatçı katılmış, bunun içerisinde Türkiye'den katılım 46 sanatçıdır. Değerlendirme sonucu 324 sanatçının eseri sergiye kabul edilmiştir. Bunlar içerisinde 2015 yılındaki etkinlik sergisinde Türkiye'den 4 sanatçı yer almıştır.

4.6. İSPANYA

Tablo 11: Mını Prınt Internatıonal Of Cadaqués

Yıl	Toplam Katılımcı Sayısı	Fazla Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Az Katılımcı Sayısı Olan Ülkeler	Türkiye'den Katılımcı Sayısı
2005	616	İSPANYA - 93 JAPONYA - 67 RUSYA - 64	ANDORRA - 2 BELÇİKA - 2 ŞİLİ - 1 ÇİN - 1 ÇEK CUMHUR. - 2 YUNANİSTAN -2 MACARİSTAN -1 İZLANDA - 2 LÜBNAN - 1 LİTVANYA - 2 NİJERYA - 1 NORVEÇ - 2 PANAMA - 1 PERU - 1 SLOVKAYA - 1	TÜRKİYE - 0
2006	658	JAPONYA - 84 RUSYA - 74 İSPANYA - 101 POLONYA - 46	BAHREYN - 1 BEYAZ RUSYA - 1 BOSNA HERSEK-2 ŞİLİ - 2 HIRVATİSTAN - 2 KIBRIS - 1 ÇEK CUMHU. - 1 LÜBNAN - 1 LİTVANYA - 1 NİJERYA - 1 NORVEÇ - 1	TÜRKİYE - 1

			SLOVAKYA - 1 TUNUS - 1 BAE – 1	
2007	654	JAPONYA - 85 RUSYA - 67 İSPANYA - 99 POLONYA - 46	BAHREYN - 1 HONDURAS - 1 MACARİSTAN - 2 İZLANDA - 1 KOSOVA - 2 LÜBNAN - 1 LÜKSEMBURG - 1 MAKEDONYA - 1 TAYVAN - 1 ÇİN - 2 EKVATOR - 1 ŞİLİ - 1 BAE – 1	TÜRKİYE - 1
2008	661	JAPONYA - 69 RUSYA - 45 İSPANYA - 123 POLONYA - 30 ALMANYA - 26 MEKSİKA - 33 ABD - 30	ARNAVUTLUK - 1 BAHREYN - 2 BELÇİKA - 1 KÜBA - 1 ÇEK CUMHUR. - 2 MISIR - 1 İZLANDA - 2 İRLANDA - 2 LETONYA - 2 LÜBNAN - 1 LİTVANYA - 1 MAKEDONYA - 1 YENİ ZELANDA-2 PARAGUAY - 1 SLOVAKYA - 1 SLOVENYA - 2 TAYVAN - 1 TAYLAND – 2	TÜRKİYE - 0
2009	664	İSPANYA - 124 JAPONYA - 86 RUSYA - 37 UKRAYNA - 37 MEKSİKA - 30 KOLOMBİYA - 29 ALMANYA - 27	BOSNA HERSEK-2 ÇEK CUMHUR. - 1 ESTONYA- 1 LETONYA - 1 LÜBNAN - 1 LİTVANYA - 1 LÜKSEMBURG - 1	TÜRKİYE - 0

		POLONYA - 24 ABD - 24	YENİ ZELANDA-1 PERU - 1 TAYVAN- 2 TAYLAND – 1	
2010	683	FRANSA - 31 İSPANYA - 123 JAPONYA - 79 RUSYA - 19 MEKSİKA - 32 POLONYA - 20 ABD - 32 İNGİLTERE - 23	ALAND ADALARI-1 BAHREYN - 1 BEYAZ RUSYA - 2 BELÇİKA - 2 ÇİN - 1 ÇEK CUMH.- 1 FAROE ADALARI-1 LETONYA - 1 LÜBNAN - 1 LİTVANYA - 1 LÜKSEMBURG - 2 MOLDOVA - 1 YENİ ZELANDA-1 PORTO RİKO - 2 SLOVAKYA - 1 SURİYE - 1 TAYVAN - 2 TAYLAND – 1	TÜRKİYE - 1
2011	693	FRANSA - 29 ALMANYA - 20 İSPANYA - 151 JAPONYA - 82 RUSYA - 27 MEKSİKA - 32 ABD - 33	ALAND ADALARI - 1 BEYAZ RUSYA - 1 ÇİN - 1 ESTONYA - 2 MACARİSTAN - 1 ENDONEZYA - 2 LETONYA - 2 MOLDOVA - 1 FAS - 1 PAKİSTAN - 1 FİLİPİNLER - 1 SİNGAPUR - 2 TAYVAN - 1	TÜRKİYE - 2
2012	751	KOLOMBİYA - 20 FRANSA - 40 İNGİLTERE - 26 İSPANYA - 182 JAPONYA - 105	ALAND ADALARI - 1 ŞİLİ - 2 ÇİN - 1 KOSTARİKA - 1	TÜRKİYE - 2

		MEKSİKA - 43 ABD - 31	KÜBA - 2 ESTONYA - 2 GUATEMALA - 2 MACARİSTAN - 1 İZLANDA - 1 JAMAİKA - 1 LETONYA - 1 PAKİSTAN - 1 SLOVAKYA - 2 GÜNEY KORE - 1 TAYVAN - 1 TAYLAND - 2 URUGUAY – 2	
2013	709	İSPANYA - 187 KANADA - 20 FRANSA - 28 İSRAİL - 21 JAPONYA - 98 MEKSİKA - 23 İNGİLTERE - 29 ABD - 32	ÇİN - 1 KOSTARİKA - 1 ÇEK CUMHUR. - 1 DANİMARKA - 2 GRONLAND - 1 MACARİSTAN - 2 İZLANDA - 1 İRAN - 2 KOSOVA -2 LETONYA - 1 SLOVAKYA - 1 VENEZUELA - 2 URUGUAY – 2	TÜRKİYE - 0
2014	740	İSPANYA - 185 BREZİLYA - 20 FRANSA- 20 ALMANYA - 24 İSRAİL - 25 JAPONYA - 123 MEKSİKA - 30 POLONYA - 22 İNGİLTERE - 22 ABD - 36	ANDORRA - 1 BOSNA HERSEK-1 ŞİLİ - 1 ÇİN -1 KOSTARİKA -2 MACARİSTAN -2 İZLANDA - 1 HİNDİSTAN -2 ÜRDÜN - 1 LETONYA -2 MOGOLİSTAN -1 SAN MARİNO -1 SLOVENYA -2 TAYVAN-1 TAYLAND -2	TÜRKİYE - 1

			VENEZUELA -1	
2015	683	İSPANYA - 156 JAPONYA - 114 FRANSA - 32 MEKSİKA - 30 POLONYA - 30 ALMANYA - 26 İSRAİL - 26 ABD - 38	BAHREYN - 1 BOSNA HERSEK-2 ŞİLİ - 2 ÇİN - 1 KÜBA - 1 MACARİSTAN - 2 İZLANDA - 1 HİNDİSTAN - 1 ÜRDÜN - 1 PORTORİKO - 2 SIRBİSTAN - 2 SLOVAKYA - 1 GÜNEY AFRİKA-1 TAYLAND – 1	TÜRKİYE - 3
2016	641	İSPANYA -169 JAPONYA - 107 ABD - 36 FRANSA - 26 ALMANYA -27 İSRAİL -23 POLONYA - 24	BOSNA HERSEK-2 ŞİLİ - 1 KOLOMBİYA -1 KOSTA RİKA -1 KÜBA - 2 MACARİSTAN - 1 HİNDİSTAN - 1 ÜRDÜN - 1 LETONYA - 1 LÜKSEMBURG -2 MOGOLİSTAN -1 PARAGUAY -1 PORTORİKO -1 SIRBİSTAN -1 SLOVAKYA -1 SLOVENYA -1 GÜNEY AFRİKA-1 TAYVAN -1 TAYLAND -1 UKRAYNA -1 URUGUAY -2	TÜRKİYE - 3

Uzun süredir düzenli yapılan (1981 den günümüze) faaliyetlerden olan "Mını Prınt Internatıonal Of Cadaqués" ücretli bir etkinliktir. Diğer ücretli etkinlikler gibi Türkiye'den katılım yıllar içinde sınırlı kalmıştır. Katılımcı sayıları oldukça yüksek olan bu sergilere rakamlar açısından baktığımızda, Türkiye'den

katılım açısından belirleyici bir durum yoktur. 1 ve 3 katılımcı arasında değişen rakamlarda katılım olmuştur.

5. Sonuç ve Öneriler

Tarihin her döneminde beceriler önemli görülmüş ve ödüllendirilmiştir. Bunlar insanoğlunun emeğine ve yaratıcılığına saygıyı yükseltmek içindir. Sanat ve kültür hayatı bir toplumun statüsünü belirler. Verilerden anlaşılmaktadır ki ülkemiz baskıresim sanatçıları yavaşta olsa son yıllarda sınırlar dışında kendilerini göstermeye başlamıştır. Evrenselleşen dünyada ortak bir anlayış ve sanat dili oluşturma çabası içerisinde Türkiye'den daha çok sanatçı görmek memnuniyet vericidir. İlgili uluslararası ekslibris ve miniprint yarışmalarına katılımlar değerlendirildiğinde, bir kısım yarışmalara daha yoğun bazılarına ise az katılım olmuştur. Bu duruma etkinliklerin tanıtım ve duyuru faaliyetlerinden sanatçılarca haberdar olunamaması sebep olarak gösterilebilir. Ücretli sergi faaliyetlerine ise Türkiye'den sanatçı katılımı yok denecek kadar az olduğu görülmektedir. Katılımın yüksek olduğu süregelen ücretli sergilerde dahi katılım oranları çok düşük kalmıştır. Ücretsiz düzenli yarışmalarda, yıllara bakıldığında katılımların her sene bir miktar artış gösterdiği söylenebilir. Yarışmalı sergilerin genelinde faaliyetin yapıldığı ülkeden katılımcı sayılarında genel bir yükseklik görülmektedir. Dikkat çeken bir durum İspanyada uzun yıllardır düzenlenen "Mını Prınt Internatıonal Of Cadaqués" de Japon katılımcı sayılarında ki yükselikliktir.

Verilerin ortaya çıkardığı sonuçları sergilerin sanatsal kazanımlarını anlamak adına oldukça değerlidir. Kısa sayılabilecek bir tarihsel geleneğe dayanan batı etkisindeki baskıresim sanatımızın yakın dönemlerdeki gelişim evreleri göz önüne alındığında yarışmalı sergilerin baskıresim açısından özendirici ve destekleyici yönde bir işlevi gündeme getirdiği, sonraki yıllarda bu işlevin ağırlıklı bir değer taşıdığı anlaşılmıştır. Faaliyetler ülkemiz sanatçılarının baskıresmin sanat etkinliklerinde bende varım diyebilmesi adına çok değerli ve önemlidir. Çünkü baskıresmin yaygınlaşması ve başlı başına bir değer olduğunun anlaşılması, kimlikli bir anlatım yöntemi olduğunun kabulü hususunda sergiler alana çok fayda sağlamaktadır. Sergi faaliyetlerinin çok uluslu olması dünyanın farklı coğrafyalarından sanatçıların sanatı kullanarak ortak bir felsefede birleşmeleri bağlamında önemlidir.

Baskıresim kendi yöntem ve uygulama kuralları olan bir sanat alanı olarak boya resimden farklıdır, böylede düşünülmelidir. Günümüzde de dünyada uluslararası baskıresim yarışmaları bu manada diğer sergi uygulamalarından ayrışmaktadır. Öncelikle teknik kuralları, taşınması, çalışma boyutu ve sergileme şekli farklı olan bu alan yavaş yavaş kendi içinde ortak noktalarda birleşerek

evrenselleşmektedir. Geçmişte pentür benzeri şaşalı sergi formatlarının beraberinde getirdiği problemler nedeniyle artık baskıresim sergilerinin daha çok mini print uygulamalarına yöneldiği görülmektedir.

Türkiye'de bu tarz sergiler yıllar öncesinde varolsaydı, sonuç olarak günümüzde baskıresim alanında yıl yıl geriye dönük zincirin halkalarının görülür ve toplumsal bir sanat belleği oluşturulabilirdi. Bu bellek oluşturma fikri, ilerde çok nitelikli müzeler oluşturulmasını sonucunu da beraberinde getirecektir. Tarihsel perspektifle belirli standartları elde etmiş ve sanatsal anlamda nitelikli eserleri, bir günde toplamanın mümkün olamayacağı bir gerçektir. Ayrıca sanatsal açıdan sosyal belleğin tarihi gelişim ve perspektifinden bahsedilecekse benzeri faaliyetlerin nedenli önemli olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Öğrenciler açısından düşünüldüğünde; hevesli olanların birçok iyi işi bir arada görmesinin önemi, eğer sergileme almışsa ona verdiği gurur ve azim, yarışma psikolojisi ile estetik algı standartlarını yükseltme ve alana ilgisinin artması önemli durumlardır. Ülkemizde ne yazık ki bireysel çabaların dışında, yurtdışı benzeri kurumsal faaliyetlerin az olması ticari değeri üzerinden değerlendirilen sanatın bir yansımasıdır. Dünyadaki gibi tam anlamıyla baskı alanında koleksiyonerlik ve benzeri galeri kültürünün yaygınlaşmaması bu durumun asıl sebebidir.

KAYNAKLAR

Artut, K.(2009).*Sanat Eğitimi Kavramları ve Yöntemleri*. (6.baskı). Ankara: Anı Yayıncılık,.

Ayan, H.M. (2007). *Sosyolojik Açıdan Özgün Baskı Resim Sanatının Bugünkü Durumu ile İlgili Profesyonel Sanatçıların Görüşlerinin İncelenmesi.* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Çevik S.(2015). *Sanat Yarışmaları Hakkında*. (http://www.dunyabulteni.net/ genel/ 340887/sanat-yarismalari-hakkinda).Erişim Tarihi: 10.05.2016

Denli, S. (2006). Exlibriste Tipografi ve Kaligrafi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi*, cilt:1 sayı:9.

Erbay, F. (2001). Sanat Eğitiminde Müze ve Sanat Galerilerinin Önemi. *Türkiye'de Sanat Plastik Sanatlar Dergisi.* Sayı 48. Nisan 26-29

Özsezgin, K. (1997). *DYO Yarışmalarının Katkısı İle Türk Resim Sanatında 30 Yıl*. Yaşar Kültür Eğitim Vakfı Yayınları. Ankara: Ajans Türk Matbaacılık

Pektaş H. (2003). *Exlibris.* AED Ankara Exlibris Derneği Yayınları. Kasım, Ankara.

Pektaş H. (2014). Türkiye'de Ekslibris. *Exlibrist International Journal of Ex-lbris* / Vol.1 / Part.1

Per, M. (2006). *Exlibris ve A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim–İş Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Exlibris Konusuna İlişkin İlgileri.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.